SOCIOLOGIE ŞI ASISTENŢĂ SOCIALĂ

ROLUL SERVICIILOR SOCIALE ÎN FACILITAREA INTEGRĂRII SOCIALE A TINERILOR (în baza Centrului de Resurse pentru Tineret „Dacia”, or. Soroca)

Elena OSCORBIN

CZU: 364.465-053.6:303.433.2(478) as.elena.oscorbin2018@gmail.com

The article includes some results of the empirical study carried out at the „Dacia” Youth Resource Center in Soroca. There are difficulties in the participation and integration of young people, on the one hand, and the role of social services, especially of the social worker, in facilitating the social integration of young people, on the other.

Constituind peste un sfert din populaţia ţării (la 1 ianuarie 2021 persoanele cu vârsta cuprinsă între 14şi34 ani constituiau 26,2% din numărul total al populaţiei (2597,1 mii persoane), adică 630,3 mii persoane [1]), *tinerii reprezintă resursa primordială şi garantul progresului socioeconomic al Republicii Moldova.* Cu toate acestea, în pofida şanselor şi oportunităţilor apărute odată cu trecerea ţării la o societate democratică, tinerii se confruntă cu multiple provocări, printre care se enumeră şi implicarea redusă a familiei (mai ales în cazul plecării părinţilor peste hotare) şi a instituţiilor de învăţământ în dezvoltarea abilităţilor de viaţă, ceea ce le diminuează semnificativ şansele de integrare şi participare la viaţa comunitară şi societală.

În acest context, un rol aparte în facilitarea procesului de integrare a tinerilor în societate revine Centrelor de Resurse pentru Tineri (CRT), unul dintre obiectivele de bază ale cărora vizează dezvoltarea abilităţilor de viaţă şi a capacităţilor decizionale, cu accent major asupra adolescenţilor şi tinerilor deosebit de vulnerabili şi asupra celor supuşi unor riscuri majore.

Reieşind din cele relatate, lucrarea de licenţă a avut ca **scop** *analiza rolului serviciilor sociale în facilitarea integrării sociale a tineretului, în baza Centrului de Resurse pentru Tineret „Dacia”, or. Soroca.* Pentru atingerea scopului propus s-au conturat mai multe **obiective,** printre care se evidenţiază trei obiective practice, care au permis să propunem unele recomandări în vederea creşterii nivelului de integrare şi participare socială a tinerilor din or. Soroca:

- *identificarea problemelor cu care se confruntă tinerii în procesul de integrare şi participare socială, prin prisma tinerilor şi a specialiştilor;*
- *evaluarea nivelului de implicare a CRT şi a măsurilor eficiente de capacitare a tinerilor privind participarea la procesul decizional şi integrarea lor socială;*

– *estimarea rolului asistentului social şi a gradului de implicare în lucrul cu tinerii cu dificultăţi de integrare socială.*

Pentru realizarea studiului empiric s-a optat pentru *metode calitative* de cercetare, şi anume: *interviul aprofundat*, cu trei *specialişti* (preşedintele CRT, managerul Programului de Tineret şi asistentul social din cadrul DAS) şi trei *tineri* (cu vârsta între 14 şi 16 ani) – *beneficiari ai CRT „Dacia”* şi *studiul de caz* (trei).

Analiza calitativă a răspunsurilor oferite de specialişti relevă faptul că tinerii se confruntă în prezent cu multiple provocări, prioritare fiind neîncrederea în sine şi lipsa de curaj şi de susţinere din partea adulţilor: „*cel mai mare obstacol este neîncrederea în propriile forţe şi stima de sine scăzută, ceea ce duce spre refuzul total de a se implica şi a participa la activităţile Centrului*” [IS_1]; *„tinerii nu sunt încurajaţi din partea adulţilor”* [IS_2]; *„le lipseşte curajul de a-şi exprima propriul gând* ” [IS_3].

La rândul său, în calitate de obstacole, tinerii au menţionat lipsa de voinţă şi dezinteresul faţă de viaţa comunităţii, de rând cu lipsa de cunoştinţe necesare pentru a se implica în activităţi comunitare: „*tinerilor le lipseşte voinţa şi răbdarea, mulţi aleg să navigheze pe Net decât sa se implice în ceva vreodată*” [IT_1]; „*le lipseşte interesul faţă de tot ce se petrece în jur*” [IT_2]; „*nu dispun de suficiente cunoştinţe, multe comunităţi nu dispun de asemenea centre*” [IT_3].

Astfel, un rol aparte în dezvoltarea competenţelor şi deprinderilor necesare pentru a fi participativi şi implicativi îi revine CRT. Menţionăm că CRT „Dacia” a fost creat în corespundere cu necesităţile reale ale tinerilor din Soroca şi fiecare tânăr este abordat aici în mod interdisciplinar, oferindu-i-se asistenţă psihologică şi socială gratuită. În perioada 2020-2021 CRT a susţinut şi implicat 203 tineri din 10 localităţi ale raionului Soroca (mun. Soroca, s. Rubleniţa, s. Rubleniţa Nouă, s. Căinarii Vechi, s. Floriceni, s. Vărăncău, s. Slobozia-Vărăncău, s. Slobozia Cremene, s. Vîsoca, s. Racovăţ).

Studiul empiric a arătat că, în urma implicării şi participării tinerilor la activităţile organizate de Centru, aceştia au devinit mai motivaţi, mai încrezuţi în sine, mai implicativi în procesul decizional şi mai responsabili în luarea unor decizii, ceea ce asigură facilitarea integrării lor comunitare şi sociale: *„cu siguranţă, tinerii devin motivaţi, fac schimb de informaţii şi experienţă în cadrul Centrului pe diverse tematici, devin mai responsabili în luarea deciziilor şi colaborează cu întreagă comunitate şi aceasta facilitează integrarea lor socială”* [IS_1,2]; *„desigur, serviciile sociale facilitează participarea şi integrarea tinerilor, prin formarea abilităţilor de participare, informare, încurajarea tinerilor de a participa la activităţi de voluntariat, luarea mai bună a deciziilor şi la rezultate de succes”* [IS_3]. Acest fapt a fost confirmat şi de tinerii intervievaţi: „*tot timpul cât mă aflu în cadrul Centrului mă dezvolt şi pot spune că deţin deja aşa deprinderi, ca: perseverenţa, dezvoltarea personală, abilitatea de leadership, orientarea în carieră şi, la moment, mă simt satisfăcută de ceea ce am”* [IT_1]; *„de când mă aflu aici sunt mai încrezută în mine, aici am înţeles că e important să faci ceva pentru societate, iar dacă vrem să trăim într-o lume mai bună, trebuie să*

ne implicăm în crearea ei” [IT_2]; *„în cadrul Centrului mi-am format abilităţi ce mă ajută să fac faţă la orice obstacol, îmi cunosc drepturile, pot apela la ajutor cu orice problemă ce îmi stă în cale, fără să-mi fie teamă că voi fi respins”* [IT_3].

Specialiştii Centrului se implică în formarea deprinderilor de viaţă şi prin desfăşurarea orelor instructiv-educative chiar în cadrul instituţiilor de învăţământ, având astfel posibilitatea de a cuprinde un segment mult mai mare de tineri: „*activităţile care vizează direct formarea deprinderilor de viaţă se desfăşoară prin intermediul orelor instructiv-educative organizate în cadrul instituţiilor de învăţământ (şcoli, colegii, universităţi), seminarii şi traininguri. Grupul ţintă sunt tinerii de la 10 la 24 ani; astfel, ne implicăm în formarea deprinderilor de viaţă de la o vârstă fragedă. Noi venim cu o abordare profesionistă a riscurilor cu care se confruntă tinerii”* [IS_2].

În organizarea şi desfăşurarea activităţilor instructiv-educative frecvent sunt implicaţi voluntarii; astfel, transmiterea informaţiilor este mai eficientă, întrucât se desfăşoară de la egal la egal: „*voluntarii organizează ore informative de la egal la egal pentru a transmite semenilor informaţiile care îi interesează, cu ei fiind mai deschişi în comunicare”* [IS_2].

Un rol semnificativ în facilitarea integrării tinerilor în comunitate revine asistentului social care, pe lângă faptul că stabileşte legătura dintre tânăr şi CRT, face parte, de rând cu alţi specialişti din cadrul serviciilor sociale, din echipa de organizare şi desfăşurare a trainingurilor, lecţiilor publice, activităţilor instructiv-educative de formare a deprinderilor, încurajând şi susţinând implicarea acestora în procesul decizional.

În concluzie, menţionăm că formarea deprinderilor de viaţă facilitează implicarea şi participarea tinerilor la formarea propriei personalităţi, la luarea deciziilor vizavi de problemele care îi afectează, la adoptarea unor comportamente responsabile de prevenire şi de depăşire a riscurilor care le pot influenţa capacitatea de decizie, fiind încurajaţi să devină agenţi ai schimbării, atât a propriei vieţi în particular, cât şi a societăţii în general, fapt confirmat şi de răspunsurile specialiştilor: *„tinerii trecuţi prin Centru sunt mai pregătiţi să facă faţă provocărilor, fapt vizibil, în special, la tinerii din grupul de voluntari. Ei sunt bine informaţi şi pregătiţi pentru a face faţa problemelor, fie sociale, fie psihologice, fie de altă natură”* [IS_3]; „*ei ştiu unde se pot adresa pentru a preveni diverse probleme, spre exemplu o sarcină precoce”* [IS_2].

Pentru a facilita participarea tinerilor la viaţa comunităţii şi la integrarea reuşită în societate înaintăm următoarele **recomandări:**

- A promova activ Centrul de Resurse pentru Tineri, prin toate sursele media locale şi naţionale, inclusiv prin distribuirea de pliante;
- A creşte numărul de activităţi cu care se intervine în şcoli (ţinându-se cont de preferinţele elevilor);
- A dezvolta instrumente şi mecanisme instituţionale de creştere a gradului de participare a tinerilor la viaţa comunităţii şi de stimulare a activismului civic, prin implicarea structurilor locale de tineret.

Referinţe:

1. *Tinerii în Republica Moldova în anul 2020*. Disponibil: https://statistica.gov.md/newsview.php?l=ro&id=7072&idc=168 [Accesat: 15.03.2022].

Recomandat
***Valentina MOVILĂ**, lector univ.*